

ODGOJ

“Stvorili smo čovjeka u najljepšem obliku, potom smo ga spustili na dno dna“. Kur'an

Najljepši oblik posjeduje čovjek i fizički i duhovno, sa svim odlikama ima osnovne preduslove da uči i da se bori kako bi njegove moralne dimenzije doživjele svoju puninu i vrhunac.

Taj vrhunac u domenu ljudskosti, moralnosti, znanja i prakse se dostiže samo na jedan način.

“Ovo je pravi put, a svi ostali ostali su stranputica”, pojašnjava najveći učitelj svjetova, Allahov Vjerovjesnik i Poslanik, a.s., pokazujući samo na jednu od linija koju je nacrtao u pijesku svojom mubarek rukom vjernim ashabima.

Mnogo je puteva, ali samo jedan vodi sreći i sigurnosti, uspjehu i spasu. Put pokornosti Allahu Milostivom, put slijeđenja instrukcija koje su sišle u formi Kur'ana.

“Džine i ljude smo stvorili da robuju”.

Put počinje tevbom, poniznošću, predanošću i iskrenošću, bez osvrtnja i žaljenja što napuštamo ono što nam je srcima drago; ako je to isto osuđeno vjerom, pokazano kao zabranjeno, samim tim je i loše.

“Potom smo ga spustili na dno dna.”

Adem a.s., otac čovječanstva, tek ovdje spoznaje šta su tuga i patnja, šta je ranjivost, šta je bolest, šta nesigurnost, neizvjesnost, dosada, umor... o tome u džennetskim perivojima nije mogao ništa dokučiti.

Svijet u kojem živimo, bio on nepatvorena priroda ili urbani dio zemljine površine, koji je okovan u asfalt i beton, potpuno uređen čovjekovom rukom, jednako su neuslovni i valja se potruditi da se pripremi ambijent kako bi se u njemu normalno živjelo i djelovalo u skladu sa Zakonom od Boga dž.š. poslanim.

Halifa, čovjek, to slabašno, neuko i oholo biće prihvatilo je emanet da ga nosi, nesvjesno šta je ustvari uradilo. Iako djeluje sve idealno u prirodi i oko nas, to je samo iluzija i varka.

Najljepši pejzaži bi se brzo pretvorili u noćnu moru da smo prisiljeni samo jednu noć provesti u njima bespomoćni poput šumskog zeca.

Tu bismo vidjeli svoju bijedu postojanja i veličinu svoje srčane vjere – imana, kojom se ponekad ponosimo. Divljina je lijepa na slikama, a stvarni život je okružen opasnostima koje vidimo i onima koje sa van naše percepcije.

Zar je priroda baš neuslovna?

Sve u prirodi, definitivno sve, ima tendenciju propadanja, divljanja i kržljanja, te, naposljetku, svoga nestanka. Jaki opstaju, a slabi nestaju. Na kraju i jaki dožive svoj zenit i oni bivaju maknuti sa lica zemlje.

Zbog toga biljke kalemimo i obrezujemo, rasađujemo i vršimo selekciju sjemena.

Zbog toga životinje čuvamo, liječimo i dresiramo da budu podložne i na usluzi čovjeku, povjereniku zemlje. Isto tako, i zemlja koja je nenastanjena ima tu tendenciju divljanja i pretvaranja u neprohodne pustinje i prašume u kojima se teško opstaje, u močvare i surove pustinje.

I kuće u kojima se ne stanuje brže propadaju. Sve, ama baš sve ide ka svom kraju. Pa i posuda iz koje jedemo ima svoj rok određen: **“Ne ružite svoje supruge ako polome posudu jer i ona ima svoj edžel“**, savjetuje nas uzor svih uzornih, Muhammed a.s.

“Sve prolazi, samo lice tvoga Gospodara je vječno.” Kur'an

Prolaznost ovog svijeta je najbolji pomagač čovjeku da shvati da se za njega ne veže, jer svakako ga mora napustiti. Njegova vrijednost je vezana za naše živote i traje dok se naš život ne

ugasi. Ovaj svijet je njiva ahiretska, a samo znalci je obrađuju, samo učeni i vrijedni koji se trude i ulažu maksimum svojih napora crpeći snagu iz znanja kojeg posjeduju i dova i ibadeta u kojima se odmaraju. Zato na kraju zaključimo:

pokoravajmo se Gospodaru svome, ne uznosimo se, učimo i djelujmo, ne dajmo korovu blizu.

Odgojimo sebe, odgojimo svoju djecu, čuvajmo prirodu i nju odgajajmo i kultivirajmo.

Ovdje smo privremeno, a ono što smo odgojili kao lijepo i korisno će i iza nas do roka određenog trajati, jer: **“Sve prolazi samo lice tvoga Gospodara je vječno.”**

Recenzija - Muharem ef. Hasanbegović

O važnosti hutbe najbolje govori činjenica da je ona neodvojivi dio džume namaza. Za hatiba je to dodatna obaveza, pored odgovornosti za javnu riječ, da joj se u pripremi i samoj realizaciji posveti najbolje što može.

Hutba bi trebala zadovoljiti, u osnovi dva kriterija, tehnički koji obuhvata samo formu hutbe te onaj suštinski kriterij, a to je sadržaj poruke u hutbi. Što se tiče forme ove hutbe ističem da je ona djelimično zadovoljena. Naime, ovdje je priložen samo tekstualni dio, dakle onaj središnji dio hutbe-govora, a nedostaje joj hamdala, salavat i dova. Vjerujem da je hatib u samom izlaganju ovaj tekst dopunio time, pa bih se usudio reći da je na taj način odgovorio zadatku.

Dužina hutbe utječe na njen kvalitet i opći dojam. Ova hutba je po svojoj dužini mogla je postići puni efekat poruke. Ovaj hatib je pokazao da ima osjećaj za “posuđeno” vrijeme svojih džematlija. Želim podsjetiti da je i sam

Poslanik Muhammed a.s, običavao držati sadržajne ali kraće hutbe. Svaki hatib je slobodan da određuje temu svoje hutbe. Ovaj hatib je birao za temu “odgoj” što je za pohvalu. Vrijeme u koje živimo zahtijeva našu punu pažnju na ovoj temi. Usuđujem se reći da je ova tema toliko aktualna da bi joj mogao biti posvećen čitav niz hutbi. Konkretno ova hutba bi mogla biti uvod u jedan takav niz, jer je općenite naravi. Pretpostavljam da je namjera hatiba bila da u što kraćem roku skrene pažnju slušateljstva na one opće stavke, koji sve nas obavezuju, da obratimo pažnju na odgoj, samoodgoj, te kultivaciju uopće, koja bi trebala biti neodvojivi dio života muslimana. Kratkim porukama u ovoj hutbi bi se trebao postići upravo taj efekat podsjećanja i podsticanja na daljnje razmišljanje.

Hatibu čestitam, prije svega na izboru teme i preporučujem mu da mu ova hutba bude predložak za niz hutbi u kojim bi razrađivao ovu temu detaljnije.

Recenzija - Remzija ef. Pitić

Tipičan primjer „općenite“ hutbe u kojoj hatib odašilje nekoliko poruka, ali nijedna nije dovedena do kraja. To ne znači da hutba nije sadržajna, naprotiv. Ipak, poruka hutbe, koliko sam upućen u ovu oblast našeg javnog govora i teorija o tom govoru, trebala bi biti sažeta u jednu jasnu poruku koju će prisutni moći

lahko razumjeti. Više jednako važnih poruka u jako kratkom vremenu neće ostati upamćene i neće biti predmetom razmišljanja nakon što napustimo džamijski prostor. U ovoj hutbi kao da se želi najaviti ciklus hutbi o „kultiviranju“ našeg životnog prostora. Ali, to je samo moj dojam jer u tekstu hutbe nema nikakvih napo-

mena u tom smislu. Ako je već tema odgoj onda bi ona zahtijevala preciznije definiranje odgoja, fenomen odgoja kao takvog i načine, puteve i faze odgoja. U ovoj hutbi to se ne vidi. Ovo je jedan od fenomena naših hutbi posljednjih godina, ali i javnog govora uopće. Poopćavanje vrlo konkretnih dionica naših života i naših obaveza u ovom kratkom životu na „neuslovnom svijetu“ kako sam hatib naziva život naš na zemlji, postala je neka vrsta fenomena u našem obraćanju ljudima. I hutbe nam znaju biti takve.

Ako je hatib ovom hutbom htio najaviti ciklus hutbi o temama navedenim u tekstu koji je pred nama, a koje će se eventualno kasnije razrađivati onda ova hutba ima prolaznu ocjenu, unatoč činjenici da nema jasnu poruku. Ukoliko to nije slučaj onda bih savjetovao kolegu hatiba da svoje poruke u hutbama koje bude držao ubuduće pokuša jasnije izraziti i fokusirati se na jednu temu koju smatra važnom u datom trenutku. Tada bismo i ja, i on, a vjerujem i džemat bili još zadovoljniji i imali bismo više koristi.

Summary

الموجز

SECTION "MUALLIM'S HUTBA (SERMON)"

باب "خطبة المعلم"

The New Muallim publishes *hutbas* (sermons) of active imams and *hatibs* (imams delivering the *hutba*). There are reviews along with the *hutbas*, so that together they make a whole. The reviews are written by those who listen to *hutbas*. The reviews are not intended to be valorizing; rather, they aim to improve upon the *hutba*, analyzing it as a public statement by an imam and critically evaluating the statement. The reviewers react at those aspects which they consider important for a *hutba* (its length, quality, message, presentation, literacy level, formulation, etc.).

تنشر مجلة "المعلم الجديد" خطب الجمعة لبعض الخطباء والأئمة. ويضم الباب - إلى جانب الخطبة - مراجعات تشكل مع الخطبة وحدة متكاملة. يكتب المراجعون أشخاص استمعوا للخطبة. وليس الهدف الأول منها تقديم تقويم للخطبة. إنما الهدف هو تحسين الخطبة من حيث كونها ممارسة علنية يقوم بها الإمام. وتقديم لحة نقدية عن تلك الممارسة. يناقش المراجعون الجوانب التي يرونها مهمة في الخطبة (طول الخطبة، رسالتها، أسلوب إلقائها، ترتيبها وبلاغتها، الخ).